

Nr 52.

Ankom till riksdagens kansli den 5 maj 1917 kl. 2 e. m.

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen
angående driftkostnader under år 1918 för egnahems-
lånefonden.*

(1:a avd.)

I en till riksdagen den 10 april 1917 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 186, har Kungl. Maj:t under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen att för beredande under år 1918 av bidrag till egnahemslåneförmedlare för täckande av för dem genom lånerörelsen uppkommande kostnader och möjliga förluster med belopp, motsvarande för varje låneförmedlare en halv procent av den ej till betalning förfallna kapitalskuld, vari låneförmedlaren på grund av från egnahemslånefonden utbekomna statslån vid samma års början häftat till staten, såsom driftkostnader under nämnda år för egnahemslånefonden förslagsvis uppföra ett belopp av 250,000 kronor att utgå direkt av fondens avkastning.

Departementschefen har till berörda statsrådsprotokoll anfört följande.

»Då egnahemslånefonden år 1904 inrättades, medgav riksdagen, att såsom bidrag till hushållningssällskapen för täckande av för dem genom lånerörelsen uppkommande kostnader och möjliga förluster finge årligen utgå ett belopp, motsvarande för varje hushållningssällskap en halv procent av den ej till betalning förfallna kapitalskuld, vari sällskapet på grund av från fonden utbekomna statslån vid årets början häftat till staten.

Då vid 1908 års riksdag vissa förändringar blevo vidtagna i de för egnahemslånerörelsen gällande bestämmelser, medgavs även låneför-

medlande aktiebolag och föreningar rätt att komma i åtnjutande av samma förvaltningsbidrag.

Dessa bidrag utgingo i början från fondens medel men därefter från särskilda av riksdagen å extra stat anvisade anslag.

Då medel för ifrågasvarande förvaltningsbidrag enligt de av Kungl. Maj:t genom beslut den 30 december 1910 godkända grunder för förändrad uppställning av riksstaten borde uppföras såsom driftkostnad för egnahemslånerörelsen samt avräknas å egnahemslånefondens bruttoavkastning, begärde Kungl. Maj:t genom proposition hos 1911 års riksdag, att för ändamålet förslagsvis måtte uppföras ett belopp av 110,000 kronor, eller det belopp, vartill omförmälda förvaltningsbidrag beräknats under år 1912 komma att uppgå, att utgå direkt av fondens avkastning. Detta bifölls av riksdagen.

För vart och ett av åren 1913—1917 hava därefter för enahanda ändamål medel beviljats av riksdagen att utgå av egnahemslånefondens avkastning. De anvisade beloppen hava utgjort 135,000 kronor för år 1913, 170,000 kronor för år 1914, 190,000 kronor för år 1915, 200,000 kronor för år 1916 och 225,000 kronor för år 1917. Sistnämnda belopp har beräknats med hänsyn därtill, att låneförmedlarnas icke förfallna kapitalsskuld ansetts skola vid 1917 års början uppgå till i runt tal 46,100,000 kronor.

Medel till beredande av dylika förvaltningsbidrag synas böra finnas tillgängliga även för år 1918, och jag har ingen anledning att nu ifrågasätta någon ändring i de grunder, efter vilka dessa bidrag hittills beräknats.

Låneförmedlarnas icke förfallna kapitalsskuld vid 1917 års början utgjorde i verkligheten i avjämnat tal 45,023,000 kronor. Om härtill läggas de av Kungl. Maj:t för år 1917 beviljade statslånebeloppen, tillhoppa 5,200,000 kronor, erhålles en summa av omkring 50,223,000 kronor såsom maximisskuld vid 1918 års början. En halv procent härå motsvarar 251,115 kronor. Då det emellertid alltid inträffar, att vissa låneförmedlare icke fullständigt taga i anspråk de dem tilldelade statslånebeloppen, samt kapitalsskulden för örigt minskas genom amorteringar, synes det vara tillräckligt att för år 1918 till förvaltningsbidrag beräkna ett belopp av 250,000 kronor.»

Då utskottet icke funnit något att erinra mot ifrågasvarande framställning, hemställer utskottet,

att riksdagen må för beredande under år 1918
av bidrag till egnahemslåneförmedlare för täckande

av för dem genom lånerörelsen uppkommande kostnader och möjliga förluster med belopp, motsvarande för varje låneförmedlare en halv procent av den ej till betalning förfallna kapitalskuld, vari låneförmedlaren på grund av från egnahemslånefonden utbekomna statslån vid samma års början häftat till staten, såsom driftkostnader under nämnda år för egnahemslånefonden förslagsvis uppföra ett belopp av 250,000 kronor att utgå direkt av fondens avkastning.

Stockholm den 4 maj 1917.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Närvarande: se utlåtande nr 48.